

Basa Bence, Hoffmann Tamás, Jármí Éva, Várnai Dóra:

Az eSzocMet online szociometriai mérőeszköz bemutatása és annak felhasználása az anti-bullying program keretei között (Az iskolai kortárs bántalmazás – bullying szimpózium részeként)

Háttér és célkitűzések: A tapasztalatok alapján az iskolai dolgozók (pl. pedagógusok, iskolapszichológusok) számára nehézséget okoz a hagyományos szociometria felvétele és kiértékelése, illetve a társas hálózat összekapcsolása az iskolai bántalmazásban betöltött tanulói szerepekkel. Az eSzocMet online szociometriai mérőeszköz kifejlesztésével az volt a célunk, hogy egy olyan számítógép-alapú rendszert biztosítsunk a szakemberek számára, amely gyorsan és problémamentesen teszi lehetővé a tesztfelvételt az iskolákban. Mindemellett a hagyományos szociometriát kiegészítettük az iskolai bántalmazásban betöltött szerepekre vonatkozó kérdésekkel is, így ez a mérőeszköz részét képezi az ENABLE antibullying program hatásvizsgálati eszköztárának, valamint további módszertani lehetőségeket tartogat a hagyományos szociometria bullying témájú kitégítésére is. Jelen előadás célja, hogy bemutassa az eSzocMet szerepét az ENABLE program hatásvizsgálatában.

Módszer: A résztvevők interneten keresztül töltik ki a kísérletvezető által előre feltöltött kérdéseket és a program azonnal kiszámolja az összes releváns szociometriai mutatót a válaszokból, felrajzolja a szociogram alapját, valamint, többféle ábrán és táblázaton keresztül szemlélteti az osztály hálózati struktúráját. Az eszköz tesztelésében több budapesti általános és középiskola osztálya vett részt. A szociometriai adatfelvételhez egyedi titkosítási eljárás készült.

Eredmények: A program során egy 13 kérdéses, bullying itemeket is tartalmazó szociometriai kérdőív kitöltésére kértük az osztályokat. Az eddigi tapasztalatok szerint a 11 kirajzolódó szociogram jó támpontokat nyújt a bullyinggal kapcsolatos elemzéshez és a felhasználók visszajelzése alapján jó rálátást biztosít az ilyen típusú folyamatokra mind a pedagógusok mind a kutatásvezetők számára. További előnye a programnak a teljes titkosítás, amelynek megoldásával lehetővé válik a rendkívül nagy volumenű anonim felvétel és elemzés, úgy, hogy közben a pedagógusok és iskolapszichológusok titkos kulcsuk birtokában névvel együtt láthatják a kiértékelt szociometriai eredményeket és így azokat helyben felhasználhatják a további munkájukhoz.

Következtetések: A program jelenlegi szakaszában elmondhatjuk, hogy az eSzocMet bullying része jól egészíti a ki a 2019 szeptemberétől tervezett nagy volumenű felvételt, felhasználói élménye megfelelő és a megkapott riportok elősegítik a program megvalósítását a pilot osztályokban. Terveink szerint az eSzocMet folyamatosan támogatni fogja az országos lefedettségű program hatásvizsgálatát, a nagy volumenű felvétel előtti fázisban a pedagógusok feedbackje alapján a program felhasználhatóságát folyamatosan fejlesztjük és tovább bővítjük a felhasználói lehetőségeket.